

पाँचौ नगर सभाको बैठकमा नगर प्रमुख श्री इन्द्रराज पौडेलबाट प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम

आदरणीय ,

सभाध्यक्षज्यू, नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,

जैमिनी नगरपालिकाको यो गरिमामय पाँचौ नगरसभाको बैठकमा आगामी आ.व. २०७६/०७७ को नीति तथा कार्यक्रम सम्बोधन गर्न पाउदा खुसी लागेको छ । यस अवसरमा लोकतन्त्र प्राप्तिको संघर्षमा जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने वीर शहिदहरू प्रति हार्दिक श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु । राष्ट्रियता लोकतन्त्र र जनजीविकाको आन्दोलनमा अगुवाई गर्नुहुने सम्पूर्ण अग्रजहरूको योगदान प्रति उच्च सम्मान सहित स्मरण गर्न चाहन्छु ।

नेपालको इतिहासमा २००७ सालको परिवर्तन पछाडि राजनीतिक आधुनिकीकरणको सुरुवात भएको हो । धेरै शहिदहरूको वलीदान र नेपाली जनताको सयम समयको आन्दोलन, संघर्ष र क्रान्तिबाट नेपाल संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक मुलुकको रुपमा उभिएको छ । संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र” शब्द मात्र नभएर राजनीतिक दल, जनताद्वारा निर्वाचित प्रतिनिधी, कर्मचारी प्रशासन, शिक्षा, स्वास्थ्य, सुरक्षा, विकास निर्माण र आम जनतामा आउने सकारात्मक परिवर्तन पनि हो ।

वि.सं. २००७ सालको प्रजातन्त्रको प्राप्त पछिको एक दशक लामो राजनैतिक संक्रमणकालमा शासकीय संरचनाका लागि आवश्यक पर्ने पद्धति र प्रणालीको शुरुवात भएता पनि करिब तीन दशक लामो निर्दलीय पञ्चायत व्यवस्थामा नागरिक प्रति उत्तरदायी शासन प्रणालीको अभावका कारण अपेक्षित रुपमा विकास हुन सकेन । वि.सं. २०४६ पश्चातको खुला राजनीतिक परिवेश र आर्थिक सुधार सम्बन्धी कार्यक्रमले आर्थिक गतिविधिमा विस्तार भएको थियो । एक दशक लामो द्वन्दको कारण मुलुकमा अपेक्षित विकास हुन सकेन । २०६२/६३ को जनआन्दोलनबाट स्थापित ऐतिहासिक संविधान सभाबाट जारी भएको नेपालको संविधान २०७२ ले संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थालाई संस्थागत गरेको छ, र आर्थिक समृद्धिकालागि मार्ग प्रशस्त गरेको छ ।

नेपालको संविधानले लोकतान्त्रिक मुल्य र मान्यतामा आधारित समाजवाद प्रति प्रतिबद्ध रही सुशासन, विकास र समृद्धिमा आधारित कार्य सूचि निर्धारण गरेको छ । साथै सामन्तवादका अवशेषलाई समाप्त गर्दै सबै प्रकारका विभेद अन्त्य गरी समान आर्थिक अवसर र सामाजिक न्याय मार्फत संवृद्धिको आधार तय गरेको छ । संविधानले प्रत्याभूति गरेका मौलिक हक र राज्यका निर्देशक सिद्धान्त, नीति र दायित्वमा उल्लेखित प्रावधानहरूलाई सरकारले कार्यान्वयन गर्नु पर्नेछ । नयाँ शासकीय प्रवन्ध र प्रणालीले राष्ट्र निर्माणको लागि शान्ति र स्थायित्वको आधार निर्माण गरेको छ । यो राजनैतिक र नीतिगत अवसरको जगमा उभिएर नागरिकले अनुभूति गर्ने परिवर्तनको लाभांश वर्तमान पुस्ताले नै प्राप्त गर्ने गरी नेपाली जनताको जीवनस्तरमा सुधार गरी विकास र संवृद्धिको मार्ग प्रशस्त गर्नु आजको आवश्यकता रहेको छ ।

अध्यक्ष महोदय,

संघीय गणतन्त्र नेपालको मूल संरचना संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहको हुने व्यवस्था गरेको छ । यी तीनवटै तह विचको सम्बन्ध सहकारीता, सहअस्तित्व र समन्वयको सिद्धान्तमा आधारित रहेको छ । स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारिणी र न्यायिक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न स्थानीय सरकारको संचालनको लागि स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ जारी भै कार्यान्वयनमा रहेको छ ।

इतिहासको कालखण्डमा यो समय अति महत्वपूर्ण छ । यतिखेर पनि हामीहरूले केही गर्न सकेनौ अथवा राम्रा कामको परिदृश्यलाई थालनी गर्न सकेनौ भने हाम्रो नियतीलाई दोष दिदै गरीबी, पछ्यौटेपन र विद्रोहको प्रतिक्षामा बसी रहनु वाहेक के हुन सक्छ ? जसलाई २१औं शताब्दि अगावै विश्वका धेरै मुलुकहरूले विदाइ गरिसके, केही मुलुकहरू विदाइ गर्ने तयारीमा छन । स्थानीय सरकारहरूमा श्रोत र साधनको कमी छ । हाम्रा जस्ता नयाँ नगर पालिकाहरूको परिस्थिति भन्ने फरक छ । अनुदान पनि थोरै प्राप्त हुन्छ । भौगोलिक विकटता त्यत्तिकैछ । कुनै वडाहरू त हिडेर भ्याउन पनि नसकिने छन । विशेष परिस्थितिमा भूगोल र जनसंख्यालाई आधार मानेर गाउँले परिवेशमा बनेको

नगरपालिका छ । तर यसो भनेर पछाडि वसिरहने अवसर हामीलाई छैन । नगर पालिकाकोस्तरमा हुने व्यय भारलाई पनि हामीले नथेगेर सुख छैन । हामी आफै आम नगरवासी कम खर्चिलो बन्दै विकास निर्माणलाई आफ्नो घरको काम सम्भरेर सम्पन्न गर्नुपर्दछ । सही उपभोक्ता मोडेलमा धेरै कामहरु हामी आफै लागेर पुरा गर्न सक्यौ भने मात्र सीमित साधन श्रोतमा संवृद्धिको यात्रा थालनी हुन सक्दछ, अन्यथा गलत प्रवृत्तिको विकास हुदै जाने, श्रोत र साधनको दुरुपयोग हुदै जाने, गरीबी, पछ्यौटेपन जहाँको तही रही रहने अवस्था सृजना हुन सक्दछ । यसैले सबै कमजोरीहरुलाई निराकरण गर्दै सबै जात, जाती, वर्ग, लिंग, क्षेत्र समुदायहरुलाई शसक्त र विकसित बनाउदै प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम सार्थक बनाउने तर्फ हामी सबैको ध्यान जानु अपरिहार्य छ । यस नीति तथा कार्यक्रमका सफलता र असफलता पनि यसैमा निर्भर रहेको छ ।

अन्तरराष्ट्रिय प्रतिवद्धता अनुरूप वि.सं. २०८७ सम्ममा दिगो विकास लक्ष्यहरु हासिल गर्नुपर्नेछ । विकासका सबै आयाममा कसैलाई पनि पछि नछोड्ने प्रतिवद्धता बमोजिम दिगो विकास लक्ष्यहरुको संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका विकास कार्यक्रमा आन्तरिकीकरण र स्थानीयकरण भैरहेका छन् । विगतमा समान अवस्थामा रहेका राष्ट्रहरुको तुलनामा पछाडि परेकोले हामीले आर्थिक, सामाजिक र भौतिक विकासमा छोटो अवधि मै फड्को मार्दै अगाडि बढ्नु परेको परिस्थितिमा सिमित, श्रोत साधन र जनताका असिमित विकास प्रतिको चाहनालाई समायोजन गर्दै यो नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको छ ।

अध्यक्ष महोदय,

हामी जनप्रतिनिधिहरुले हाम्रो कार्यकाल २ वर्ष व्यतित गरिसकेका छौं । यो अवधिमा हामीलाई प्राप्त श्रोत र साधनलाई जनताको आवश्यकता र हित अनुकूल हुने गरी सेवा पुऱ्याउने प्रयास गरिरहेका छौं । सबै वडा केन्द्रमा निरन्तर चलन सक्ने सडक निर्माण, स्थानीय कृषि उत्पादनमा बृद्धि र बजारीकरण, गुणस्तरीय र सुलभ शिक्षाको अवसर, सहज र भरपर्दो स्वास्थ्य सेवाको पहुँच, स्वच्छ खानेपानी र सरसफाई युक्त टोलवस्ती, कला संस्कृतिको संरक्षण, पर्यटन क्षेत्रको विकास, रोजगारीका अवसरहरुको सृजना, वातावरण संरक्षण, सुशासन र संस्थागत विकास जस्ता क्षेत्रहरुमा शुरु गरिएका प्रयासहरु हाम्रा प्राथमिकताका प्रमुख क्षेत्र हुन ।

हामीले यस अवधि सम्ममा प्राप्त गरेका उपलब्धि, थालिएका प्रयास, महत्वपूर्ण सिकाई राजनैतिकदलका अग्रजहरु, बुद्धिजीवि, समाजसेवी, नागरिक समाजबाट प्राप्त सुभावालाई मनन गरिनुका अतिरिक्त यस नगरपालिकालाई आगामी आ.व. २०७६/०७७ मा संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट विभिन्न शिर्षकमा प्राप्त हुने रकम, र नगरपालिकाको आन्तरिक आय समेतलाई मध्येनजर गरी आगामी आर्थिक वर्षमा नगरपालिकाबाट सम्पादन गरिने सबै प्रकारका योजना तथा कार्यक्रमहरु अगाडि बढाउने लक्ष्यका साथ यो नीति तथा कार्यक्रम तयार गरिएको छ । प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रममा नियमित गर्नुपर्ने सबै क्रियाकलापहरुलाई परिस्कृत रुपमा निरन्तरता दिनुका साथै केही नयाँ नीति र कार्यक्रमहरु समेत समावेश गरिएको छ । पुरा गर्नुपर्ने तर पुरा नभएर निरन्तर चलिरहने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइएको छ ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म विषयगत क्षेत्रका नीति र कार्यक्रमहरु प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

विषयगत क्षेत्रका नीति र कार्यक्रमहरु

आर्थिक विकास :-

१. कृषि तथा पशुसेवा :-

नेपालको कुल ग्राहस्थ उत्पादनमा २७% कृषि क्षेत्रको योगदान रहेको छ । कूल जनसंख्याको ६०.४% जनसंख्या कृषिमा आधारित छन् । कृषि र पशुपालन नै आर्थिक सम्बृद्धि गर्ने मूल आधार हो । जैमिनी नगरपालिकाले पनि कृषि र पशुपालन क्षेत्रलाई आर्थिक विकासको मेरुदण्डकारुपमा लिएको छ । यस क्षेत्रको विकासको लागि गत आर्थिक वर्षबाट शुरु गरिएका कृषिबाट सवृद्धि, कृषिबाट गरीबी निवारण जस्ता प्रमुख कार्यक्रमलाई यस वर्ष पनि निरन्तरता दिइएको छ । “एक वडा एक उत्पादन, एक वडा एक पहिचान र

पकेट क्षेत्र, एक वडा दुई प्राविधिक” कार्यक्रमलाई कृषि तथा पशुपालनको विकास गर्न यससँग सम्बन्धित अन्य सरकारी, गैरसरकारी क्षेत्रको बजेटलाई एकीकृत ढंगबाट परिचालन गरी उत्पादनमा जोड दिईने नीति लिएको छ । कृषि उत्पादनमा बाँदर चुनौतिको रूपमा देखा परेको छ । यसको लागि छिमेकी स्थानीयतहहरूको सिकाई एवं अभ्यासलाई मध्यनजर गर्दै उपयुक्त विधि तय गरी नियन्त्रणको प्रयास गरिनेछ । व्यवशायिक कृषकलाई नगर अनुदान दिने सम्बन्धी कार्यविधि निर्माण गरी लागु गरिनेछ । कृषिको प्रवर्द्धनको लागि कृषि उत्पादनलाई असर पार्ने रुख, विरुवा हटाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

कृषि क्षेत्रको विकासको लागि कृषकलाई आवश्यक पर्ने ज्ञान, सीप, प्रविधि, मल, विउ, औजारहरूको समुचित व्यवस्था गरिनेछ । उत्पादनमा रमाउने वस्ती, उत्पादनको परिमाण र विक्रि परिमाणलाई आधार मानी अनुदानको व्यवस्था सुनिश्चित गरिनेछ । कृषि उपज संकलन केन्द्र व्यवस्थापन, समुचित सिचाई व्यवस्थापन, कृषि विमा कार्यक्रम, कोल्ड स्टोर निर्माण, नगरपालिका केन्द्रमा दुध चिस्यान केन्द्र स्थापना गर्न विशेष पहल गरिनेछ साथै जैमिनी २ मा स्थापित नगरस्तरीय डालेघाँस नर्सरीलाई निरन्तरता दिई सवै वडाहरूमा विस्तार गर्दै लगिनेछ ।

कृषि, पशु र पर्यटन विकासको क्षेत्रमा प्राविधिक विषयमा स्नातक गरेका ४० वर्ष भित्रका युवाहरूले नगर क्षेत्रमा सामूहिक वा व्यक्तिगत रूपमा एकाघर बाहिरका कम्तिमा ५ जनालाई रोजगारी दिने गरी कुनै व्यवशाय वा व्यवशायिक खेती संचालन गरेमा तोकिए बमोजिम बमोजिम नगद अनुदान दिने नीति दिईनेछ । यसको लागि कार्यविधि निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

२. पर्यटन :-

पर्यटन क्षेत्र नेपालको अर्थतन्त्रमा उच्च सम्भावना बोकेको क्षेत्र हो । यस क्षेत्रको विकासले रोजगारीको अवसरमा वृद्धि, गरीबी न्यूनिकरण, जीविकोपार्जनमा सुधार ल्याउन महत्वपूर्ण भूमिका खेल्दछ । हाम्रो नगरपालिका पनि पर्यटकीय दृष्टिले सुन्दर छ । प्रसिद्ध जैमिनीधाम, थन्थापिमाई भगवति मन्दिर, गाजाको दह, हाडिकोट, गणेशस्थान, हात्तिढुंगा, कमलजैसी मन्दिर, राधाकृष्ण मन्दिर, पुरानोगाउ, शालिग्राम संरक्षित क्षेत्र गाईथुने, देवीमन्दिर चोखेक, कालापातल, राडखानी लगायतका नगरक्षेत्रका विभिन्न स्थानमा रहेका खानी निर्मित शुरुङ, जस्ता प्रसिद्ध ऐतिहासिक, धार्मिक तथा पर्यटकीय क्षेत्रको संरक्षण र सम्बर्द्धनमा विशेष ध्यान दिइनेछ । जैमिनी ऋषिको आधिकारीक दस्तावेज तयार गरिनेछ । यसै वर्ष केही क्षेत्रको पर्यटन गुरुयोजना तयार गरिएकोछ । समुदायको पहलमा सरकारी, गैर सरकारी संस्था र निजी क्षेत्रको, संलग्नता, समन्वय र सहकार्यमा यस क्षेत्रको विकास गर्न जोड दिइनेछ । नगरका प्रवेश विन्दुहरू धुस, नाम्दुक, गाजादह, टुनिवोट क्षेत्रलाई विशेष आर्कषक र पर्यटनमैत्री बनाउन पहल गरिनेछ ।

स्थानीय कला संस्कृतिको संरक्षण गरिनेछ । प्रदेश नं. ५ बाट गण्डकी प्रदेश भित्र प्रवेश गर्ने स्थान छिस्ती धुसमा आर्कषक पर्यटकीय गेट निर्माण गर्न नगरपालिका र प्रदेश सरकारको साभेदारीमा निर्माण कार्य अगाडि बढाईनेछ । स्थानीय तथा प्रदेश सरकारको अनुदानमा शुरु गरिएका **घरवास कार्यक्रम(होमस्टे)**लाई व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ । आवश्यकता अनुसार छिमेकी स्थानीय तहरूसँग समन्वय र सहकार्य जारी राखिनेछ ।

३. उद्योग तथा बाणिज्य :-

उद्योग क्षेत्र आर्थिक विकासको प्रमुख आधार स्तम्भ हो । औद्योगिकीकरणले मुलुकको आर्थिक उन्नतिमा सहयोग पुऱ्याउदछ । ग्रामीण परिवेशमा बनेको नयाँ नगरपालिका हुनाले यस क्षेत्रमा उल्लेख्य उद्योगहरू संचालनमा रहेका छैनन । स्थानीय श्रोत, साधन र सीपबाट उत्पादन भएका र हुने घरेलु तथा साना उद्योगहरूलाई नगरपालिकाले संरक्षण र बजारीकरणमा सहयोग गर्ने नीति लिएको छ । बजारलाई व्यवस्थित गर्न, कालो बजारी नियन्त्रण गर्न, गुणस्तरीय खाद्य वस्तुको सुनिश्चितता प्रदान गर्न, आपूर्ति र भण्डारणको व्यवस्था मिलाउन चेम्बर अफ कर्मश, बजार व्यवस्थापन समिति, उपभोक्ता मन्च, जिल्ला प्रशासन कार्यालय

र सुरक्षा निकायसँग आवश्यक समन्वय गरी कार्यान्वयन गरिनेछ । बजार अनुगमन र उपभोक्ताहरूको हित संरक्षण गर्ने कार्यमा विशेष ध्यान दिईनेछ । स्थानीय तथा प्रदेश सरकारको सहकार्यमा निर्माण हुने उद्योगग्रामलाई आवश्यक सहयोग गरिनेछ । जैमिनी नगर भित्र रहेका स्लेट ढुंगाखानीलाई व्यवस्थित गर्न प्रयत्न गरिनेछ । यस क्षेत्रका प्राकृतिक खनिज तथा धातुहरूको खोज अनुसन्धान गर्न सम्बन्धित निकायमा अनुरोध गरिनेछ । कागिण्डकी कोरिडोर क्षेत्रका मुख्य स्थानहरूमा उद्योग सन्चालनका लागि चाहिने आवश्यक पूर्वाधार तयारीमा विशेष जोड दिने नीति लिएको छ ।

४. सहकारी तथा वित्तीय क्षेत्र :-

नेपालको अर्थतन्त्रको विकासमा सहकारी तथा वित्तीय क्षेत्रको महत्वपूर्ण योगदान रहेको छ । यस क्षेत्रको समुचित व्यवस्थापनले स्थानीय श्रोत, साधन, श्रम, सिप र पुंजीलाई परिचालन गरी रोजगारी, गरीबी निवारण र आय आर्जनमा सहयोग पुऱ्याउदछ । सहकारी ऐन र नियमावलीको व्यवस्था अनुसार जैमिनीक्षेत्रका सहकारीहरूलाई संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गर्दै कृषि र उद्योग क्षेत्रमा लगानी गर्न अभि प्रेरित गरिनेछ । सहकारीहरूको काम कारवाहीलाई नियमित अनुगमन र नियमन गरिनेछ । नगर क्षेत्रमा स्थापना भएका र हुने वित्तीय संस्थाहरूलाई जनताको आवश्यकतासँग सहज सेवाप्रदान गर्न घुम्तीसेवाको लागि पहल गरिनेछ । सहकारी तथा वित्तीय क्षेत्रको विकासका लागि आवश्यक पर्ने सुरक्षा व्यवस्था मिलाईने छ । उद्वेस्यमा एकरूपता भएका सहकारीहरूलाई गाभिन चाहेमा एकिकृत गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।

सामाजिक विकास

१. शिक्षा :-

शिक्षा विकासको आधार हो । मर्यादित तथा परिस्कृत जीवन, सम्मानित रोजगार र उच्च विकासको आधार पनि हो । ज्ञानमा आधारित समाजको माध्यमबाट दिगो संवृद्धिका लागि शिक्षालाई महत्वपूर्ण माध्यमको रूपमा स्वीकार गरिएको छ । संविधानले शिक्षा सम्बन्धी हकलाई मौलिक हकको रूपमा स्वीकार गरेको छ । जैमिनी नगरक्षेत्र भित्र रहेका सबै शैक्षिक संस्थाहरूलाई व्यवस्थित गर्न शिक्षा ऐन, नियमावली तयार गरी विद्यार्थी संख्याको आधारमा विद्यालयहरूलाई सार्ने र गाभ्ने नीतिलाई उच्च प्राथमिकता दिईनेछ ।

विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार निर्माणमा गुणस्तरीय कक्षा कोठा व्यवस्थापन, मन्टेश्वरी तालिम, शिक्षकको क्षमता विकास, गुणस्तरीय शिक्षण शिकाई विधि जस्ता कार्यक्रमहरूबाट शिक्षा क्षेत्रको विकासमा जोड दिईनेछ । कक्षा ८, ५ र ३ को परीक्षालाई मर्यादित बनाउने, शिक्षामा अग्रेजी विषयमा पठन पाठन गर्ने विद्यालयलाई प्रोत्साहन गर्ने, निजी श्रोतको जनशक्तिलाई प्रोत्साहन गर्ने र सिकाई उपलब्धीमा कम्तीमा १०% वृद्धि हुने गरी आवश्यक शैक्षिक क्रियाकलापहरू सन्चालन गर्ने नीति लिईनेछ । सिकाई उपलब्धी कम भएका विषयहरूमा विशेष तालिमको व्यवस्था मिलाईनेछ । शैक्षिक उपलब्धीको आधारमा दण्ड र पुरस्कारको व्यवस्था मिलाईनेछ । नगरको एक मात्र शान्ति दिप बहुमुखी क्याम्पसलाई साधन श्रोत सम्पन्न बनाउन नगरपालिकाले विशेष ध्यान दिनेछ । प्राविधिक तथा व्यवशायिक शिक्षाको विकासमा विशेष जोड दिईनेछ । सबै वडामा रहेका वालविकास केन्द्रहरूको व्यवस्थापन र सहजकर्ताहरूको मनोबल उच्च राख्नका लागि आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।

विज्ञान र अंग्रेजी विषयमा विद्यार्थी संख्याको अनुपातमा धेरै विद्यार्थी एसइइको परीक्षामा वि प्लस वा सो भन्दा माथिको ग्रेड सहित सफल गराइ उत्कृष्ट नतिजा ल्याउन सफल हुने प्रत्येक विषयका दुई दुई जना गरी शिक्षक ६ जना र यी विषयमा उत्कृष्ट नतिजा ल्याउने ३ जना विद्यार्थीलाई पुरस्कृत गर्ने नीति लिइनेछ । प्राविधिक विषयमा छात्रवृत्ति दिने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

२. स्वास्थ्य :-

नेपालको संविधानले स्वास्थ्य सेवालाई मौलिकहकको रूपमा राखेको छ । लोक कल्याणकारी राज्यको अवधारणा अनुसार स्वास्थ्य क्षेत्रलाई नाफामुलक भन्दापनि सेवामुलक बनाउदै लैजानु आजको आवश्यकता हो । जैमिनी

नगरक्षेत्र भित्र रहेका सबै नागरिकहरूलाई आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न यस क्षेत्रभित्र रहेका स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी, सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ, आयुर्वेद औषधालयबाट प्रदान गरिने सेवालाई चुस्त बनाईनेछ ।

यी संस्थाहरूबाट प्रदान गरिने सेवाको लागि आवश्यक पर्ने जनशक्ति, गुणस्तरीय औषधी आपूर्ति, आवश्यक उपकरणहरूको व्यवस्थापनमा कमी हुन नदिने गरी समुचित व्यवस्था मिलाइने छ । वडास्तरका स्वास्थ्य चौकीहरूको भौतिक पूर्वाधारको विकास, बर्थिङ सेन्टरको व्यवस्थापनमा ध्यान दिईनेछ । वडा नं. ३ मा नयाँ स्वास्थ्य चौकी स्थापनाको लागि भवन तथा जनशक्तिको व्यवस्थापन मिलाउन पहल गरिनेछ । नगरको एक मात्र प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा सरोकारवाला निकायहरूको समन्वयमा दरवन्दी अनुसारको जनशक्ति, शैया संख्याको बृद्धि, उपकरणहरूको व्यवस्थापन गरी गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिनेछ ।

नगर भित्रका सबै स्वयंसेविकाहरूको योगदानको सम्मान गरिनेछ । यस नगरपालिकाको वडा नं. ८ छिस्ती भूनियामा २५ शैयाको सामुदायिक अस्पताल स्थापना गर्नको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ । नगर क्षेत्रका विभिन्न स्थानहरूमा विशेषज्ञ सेवा सहितको घुम्ति शिविर सन्चालन गरिनेछ । नसर्ने प्रकारका खर्चिला मृगौला, क्यान्सर, मुटु, कलेजो जस्ता रोगहरूबाट पिडितलाई सरल ढंगले उपचारको खोजि गर्न आवश्यक पर्ने यातायात खर्चको व्यवस्था र अन्य सहयोगको वातावरण सृजना गरिनेछ । योग, वैकल्पिक तथा आयुर्वेद चिकित्सा शिक्षालाई प्रवर्द्धन गरिनेछ । जनचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । गाउँघर क्लिनिकलाई निरन्तरता दिईनेछ । शहरी स्वास्थ्य केन्द्र आवश्यकता अनुसार विस्तार गरिने छ ।

३. खानेपानी तथा सरसफाई :-

जैमिनीबासीलाई सुरक्षित र शुद्ध पिउने पानी उपलब्ध गराउन नगरपालिका प्रतिवद्ध छ । यसका लागि वर्तमानमा स्वीकृत भैसकेका संघ, प्रदेश, स्थानीय तह र गैससको परिचालनबाट संचालित सबै खानेपानी आयोजनाहरूलाई समयमै सम्पन्न गर्न विशेष पहल गरिनेछ । सम्पन्न भैसकेका ठुला तथा मझौला प्रकारका खानेपानीहरूको मर्मत संभार संरक्षण गर्दै शुद्ध पिउने पानी नियमित गर्न सबै वडा समिति, उपभोक्ता समितिहरूलाई क्रियाशिल बनाईनेछ । स्थानीयस्तरका मुल, कुवा, धारा संरक्षणमा जोड दिइनेछ ।

नगरका उपयुक्त सार्वजनिक स्थलहरूमा आवश्यकता र मागको आधारमा अन्य सरकारी तथा गैसससंग साभेदारी गर्दै सार्वजनिक शौचालय निर्माण गर्दै लगिनेछ । स्थानीयस्तरबाट सम्पन्न हुन नसक्ने प्रकृतिका ठुला खानेपानी आयोजनाहरूलाई प्रदेश, संघ र गैससहरु मार्फत कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाईनेछ । श्रोत अभाव भएका वस्तीहरूमा प्रविधिको प्रयोग गरी लिफ्टीड खानेपानी योजना संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ । सबै वडाका टोल, वस्ती, घर, आँगन, धारा, टंकी, मुहानको सरसफाईलाई अभियानको रूपमा संचालन गरिनेछ । व्यक्तिगत तथा सामुदायिक सरसफाईलाई व्यवस्थित गर्दै सरसफाई युक्त टोल वस्ती, वडा घोषणाको नीति अवलम्बन गरिनेछ । कुहिने फोहर र नकुहिने फोहरलाई व्यवस्थापन गर्न प्रत्येक घरमा डष्टविनको व्यवस्था गर्ने नीति लिईने छ । चालु वर्षबाट शुरु गरिएको सरसफाईको क्षेत्रमा प्रोत्साहन गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइएको छ ।

४. संस्कृति सम्बर्द्धन :-

जैमिनी क्षेत्रभित्र रहेका मुर्त तथा अमूर्त कला संस्कृतिको खोजि तथा अनुसन्धान गरिनेछ । कला र संस्कृतिको संरक्षणका लागि सहयोग पुऱ्याईनेछ । कला र संस्कृतिको क्षेत्रलाई जैमिनी क्षेत्रको सम्पत्तिको रूपमा विकसित गर्दै आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटनसंग आवद्ध गराइनेछ । जैमिनी क्षेत्रमा रहेका पुराना कला, संस्कृतिहरूको संरक्षण हुने गरी संग्रालय स्थापनाको लागि पहल गरिनेछ । जिल्ला तथा प्रदेशस्तरमा जैमिनीको पहिचान राख्न सफल जैमिनी संस्कृतन समूहलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । माघे संक्रान्ति जैमिनी मेला र वैकुण्ठ चर्तुदशी गाजादह मेलालाई व्यवस्थित गर्न सहयोग गरिनेछ ।

५. लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण :-

महिला, दलित, आदीवासी जनजाती, अल्पसंख्यक, फरक क्षमता, एकल महिला, जेष्ठ नागरिक, बालबालिकाको क्षेत्रमा उनीहरूको आवश्यकता र मागको कदर हुने गरी विभिन्न आय आर्जन, क्षमता विकास, सिपमुलक जस्ता लक्षित वर्ग कार्यक्रमहरूलाई बडा तथा नगरस्तरबाट संचालन गरिनेछ । बालबालिकाको क्षमता विकासका लागि बालक्लब गठन, बाल संसद, बाल सन्जाल, बालमैत्री स्थानीय क्रियाकलापहरू संचालन गर्न जोड दिईनेछ । जेष्ठ नागरिकहरूको उपचार, परिचयपत्र वितरण, सम्मानका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछन । नगरक्षेत्र भित्र रहेका असहाय, अनाथ बालबालिका, जेष्ठ नागरिकहरूको संरक्षण र सम्मानका लागि यसै वर्ष देखि सहारा आश्रम निर्माण गरी व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।

लक्षित वर्गको कार्यक्रमहरूलाई आय आर्जन र सीप विकाससँग आवद्ध गर्ने नीति लिईने छ । चालु वर्ष सम्पन्न गरिएका लोकसेवा आयोग तयारी कक्षा संचालन, थोपा सिचाई तथा टनेल सहयोग, कृष्टल तालिम जस्ता कार्यक्रमहरूलाई आगामी वर्ष समेत निरन्तरता दिइनेछ । महिलाहरूको लागि व्युटिसियन तालिमको पनि व्यवस्था गरिनेछ । सामाजिक समावेशीकरणको माध्यमबाट सबै क्षेत्रका लक्षित वर्गहरूलाई विकासको मुल प्रवाहमा आवद्ध गर्न उत्प्रेरित गर्ने नीति लिईनेछ । महिलाहरूको पिडा र गुनासाहरूलाई सहज ढंगले प्रस्तुत गर्न सजिलो होस भन्ने उद्देश्यले प्रहरी चौकी कुस्मीसेरामा सबै क्षेत्रको प्रतिनिधित्व हुने गरी छुट्टै महिला सेल स्थापना गर्न पहल गरिनेछ ।

६. युवा तथा खेलकुद :-

वार्डस्तर र नगरस्तरका खेलकुदका कार्यक्रमहरूको संयोजन गर्नका लागि नगरस्तरीय खेलमैदान विकास समिति गठन गरिनेछ । खेलमैदान निर्माण तथा संरक्षण र खेलाडीहरूलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ । जैमिनी स्थित दुर्लवेसी खेल मैदानलाई व्यवस्थित गर्न सरोकारवाला निकायसँग आवश्यक पहल गरिनेछ । युवा जनशक्तिहरूलाई स्थानीय कृषि उत्पादन, विकास निर्माण तथा अन्य उद्योग क्षेत्रमा रोजगार तथा स्वरोजगारको अवसर बढाई वैदेशिक रोजगारलाई निरुत्साहित गरिनेछ ।

पूर्वाधार विकास :

१. सडक तथा पुल :-

पूर्वाधार क्षेत्र देशको विकासको लागि पूर्व सर्तको रूपमा रहेको छ । यसले देशको सम्पूर्ण आर्थिक सामाजिक रुपान्तरणको दिशालाई गति प्रदान गर्ने कार्यमा अहम भूमिका खेल्दछ । कालिगण्डकी कोरिडोरदेखि जैमिनी नगरपालिका जोड्ने सरङ्गी कुस्मीसेरा सडकलाई कालोपत्रे गर्ने कार्य यसै वर्ष प्रारम्भ भैसकेको छ । संघ, प्रदेश, स्थानीय पूर्वाधार साभेदारी कार्यक्रम र नगरपालिकाको बजेटलाई एकिकृत गरी उल्लेखित खण्डको कालोपत्रे गर्ने कार्य सम्पन्न गरिनेछ । चालु वर्षनै गण्डकी प्रदेश भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयबाट सडक कालोपत्रेको लागि बोलपत्र आह्वान भैसकेको कुस्मीसेरा बरेड खण्डलाई तोकिएको समयमै सम्पन्न गराउन विशेष पहल गरिनेछ । संघ तथा प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत भैसकेका जैमिनी नगरक्षेत्रका सबै सडक आयोजनालाई दोहोरो नपर्ने गरी बजेटमा प्राथमिकता दिने नीति अबलम्बन गरिनेछ । संघ, प्रदेश, स्थानीयतह र समुदायको साभेदारीमा सडक निर्माण तथा मर्मतको कार्यक्रम अगाडी बढाईनेछ ।

जैमिनी नगरपालिकाबाट सबै वडाहरूमा दिगो सडक पूर्वाधार नामाकरण गरी कार्यान्वयनमा रहेका सडकहरूलाई निरन्तरता दिईनेछ । अति आवश्यक देखिएका वस्ती र स्थान बाहेक नयाँ ट्याक खोल्ने कामलाई निरुत्साहित गरिनेछ । कम्तिमा पनि प्रत्येक वार्डको केन्द्रसम्म बाह्रै महिना सवारी साधन संचालन हुन सक्ने गरी सडक निर्माण र सुधारका कामहरू गरिनेछन । निर्माणाधिन सडकलाई दिगो बनाई राख्न अवका दिनहरूमा नाली निर्माण, ग्याविन पर्खाल, पानी व्यवस्थापन, सोलिड घुम्ती सुधार जस्ता संरचनागत कार्यलाई प्राथमिकता दिई बजेट विनियोजन गरिनेछ । केन्द्रीय र प्रादेशिक सडकको रेखाडकन भित्र पर्ने बाहेकका सबै सडकहरूको

उपयुक्त सडक अधिकार क्षेत्र(Right of way) कायम गर्न पहल गरिनेछ । निर्माण सम्पन्न सडकहरुलाई दिगो बनाईराख्न स्थानीय उपभोक्ता, वडा समिति र नगरका पदाधिकारीहरु समेतको संलग्नतामा “विकास बचाउ अभियान” संचालन गरिनेछ ।

जैमिनी नगरलाई जैमिनी पर्यटकीय चक्रपथको रूपमा विकास गर्न “जैमिनीधाम कुस्मीसेरा वास्टारी वनहु देउरालीखानी गाजादह नाम्दुक विहारथला, केवै खोलाखानी कोरिडोर हुदै जैमिनीधाम सडक”को डिपिआर गरिने कार्य प्रारम्भ भैसकेको छ । नगर क्षेत्रका अन्य प्रमुख सडकहरुलाई समेत समेटेर नगर सडक गुरुयोजना तयार गरिनेछ । वडास्तरका सबै सडक पूर्वाधारहरुलाई दिगो, वातावरण मैत्री बनाई राख्न बृक्षारोपण गर्ने कार्य अभियानका साथ संचालन गरिनेछ । सडक मर्मत संभार कार्यलाई निरन्तरता दिन आगामी वर्ष देखि सडक पूर्वाधार मर्मत संभार कोष स्थापना गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । नगरपालिका क्षेत्रमा रहेका सडक भित्र पर्ने नदी र खोलाहरुमा मोटरेवलपुल निर्माण गर्नका लागि सरोकारवाला निकायमा अनुरोध गरिनेछ । नगरपालिकाको केन्द्रदेखि विभिन्न वडा र सदरमुकाम सम्म चल्ने सबै सवारी साधनहरुको भाडादर निर्धारण गरी लागु गर्ने कार्य तुरुन्त प्रारम्भ गरिनेछ । वातावरणीय अनुकुलन विकास परियोजना अन्तर्गत कुस्मी सेरा सर्कुवा विनामारे अर्जेवा जैदी छिस्ती सडक स्वीकृत भई कार्यान्वयनको चरणमा रहेको जानकारी प्राप्त भएकोले उक्त परियोजनालाई समयमा कार्य सम्पन्न गर्ने गरी नगरपालिकाको तर्फबाट सहजीकरण गरिनेछ । नगरका विभिन्न वडाहरुमा रहेका सडक, नाली मर्मत सुधार गर्ने प्रयोजनका लागि एक वटा सानो साईजको JCB मेशीन खरिद गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

२. भोलुङ्गेपुल :-

जैमिनी नगरपालिका भित्र निर्माण गर्नुपर्ने लामो तथा छोटो तरीका भोलुङ्गेपुलहरुको निर्माणका लागि प्रारम्भिक सम्भाव्यता अध्ययन गरी सम्बन्धित निकायमा पठाई सकिएको छ । विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार भैसकेका भोलुङ्गेपुलहरुको आगामी वर्ष प्राप्त हुने बजेटको आधारमा निर्माण कार्य प्रारम्भ गरिनेछ । छोटो तरीका बांकी भोलुङ्गेपुलहरुको पनि डिपिआर तयार गर्ने कार्य अगाडि वढाईनेछ । लामो तरीका भोलुङ्गेपुलको हकमा स्थानीय पूर्वाधार विकास विभाग(डोलि), सस्पेन्सन ब्रुज डिभिजन तथा अन्य दातृ निकायमा अनुरोध गरि पठाईनेछ । निर्माण सम्पन्न भै संचालनमा रहेका सबै भोलुङ्गेपुलहरुको नियमित मर्मत संभार गर्न तोकिएका पुल संरक्षकहरु(हेरालु)को पारिश्रमिक यसै वर्ष देखि नियमित गरिनेछ । यस कार्यका लागि साभेदार संस्था टिबिएसयु पोखरा, साभेदार गैसस विवाईसि बागलुडसंग आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।

३. सिंचाई :-

नगरक्षेत्र भित्र रहेका ठुला तथा मध्यमौला प्रकारका सिंचाई आयोजनाहरुलाई सम्भाव्यता अध्ययनको आधारमा नगर र अन्य सरोकारवाला निकायसंग समन्वय गरि कार्यान्वयनको पहल गरिनेछ । निर्माण शुरु भैसकेका संघीय र प्रादेशिक क्षेत्रभित्रका सिंचाई आयोजनाहरुको समयमा नै निर्माण सम्पन्न गर्ने गरी अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ । ससाना प्रकारका सिंचाई आयोजनाहरुको हकमा नगरस्तरको बजेटबाट नै कार्यान्वयन गर्दै आगामी ३ तीनवर्ष भित्र पुरा गरिसक्ने गरी कार्यक्रम अगाडि वढाईनेछ ।

४. भवन तथा शहरी विकास :-

जैमिनी नगरपालिकाको आफ्नै भवन निर्माण गर्न यस वर्ष नै जग्गा व्यवस्थापनको कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ । उक्त स्थानमा सुविधा सम्पन्न भवन निर्माण गर्नको लागि नक्शा तथा लागत अनुमान तयार गरी निर्माण कार्य प्रारम्भ गर्न नगरको आफ्नै बजेट संघ, प्रदेश र दातृ निकायसंग श्रोतको खोजि गरिनेछ । नगर क्षेत्रभित्रका वडा कार्यालय भवन, स्वास्थ्य चौकी, स्वास्थ्य केन्द्र, सामुदायिक भवनहरु निर्माण गर्न भवन तथा शहरी विकास डिभिजन कार्यालयसंग अनुरोध गरिनेछ । नगरको आफ्नो श्रोतबाट अति आवश्यक पर्ने सामुदायिक भवनहरुलाई निर्माण गर्दै लगिनेछ । नगरस्तरमा एक सभाहल निर्माण गर्न आवश्यक पर्ने जग्गा

तथा श्रोतको खोजि गर्न विशेष पहल गरिनेछ । भुक्तम्पवाट प्रभावित घरहरुको पुननिर्माण र जनता आवास कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्न पहल गरिनेछ । जैमिनी नगरपालिका अन्तरगत बजार क्षेत्रमा मापदण्ड विपरित बनेका घरटहरा हटाउने नीति लिइनेछ । नगर क्षेत्रमा रहेको कालिगण्डकी कोरिडोर क्षेत्र र कुस्मीसेरा बजारमा व्यवस्थित शहरी विकास कार्यक्रम संचालन गर्न सम्बन्धित क्षेत्रमा अनुरोध गरिनेछ र आवश्यक सहरी पूर्वाधार निर्माण कार्यको थालनी गरिनेछ ।

६. लघु तथा साना जलविद्युत, वैकल्पिकउर्जा :-

जैमिनी नगरक्षेत्र भित्र उत्पादन भैसकेका लघु तथा साना जलविद्युत आयोजनाहरुको संरक्षण र मर्मत संभारमा विशेष ध्यान दिईनेछ । निजी क्षेत्रको लगानीमा निर्माण सम्पन्न भएको वाराही हाइड्रोपावर कुस्मीसेरा जलविद्युतलाई करको दायरामा ल्याउन र नियम अनुसारको रोयल्टी यस नगरपालिकालाई आउने गरी सम्बन्धित निकायमा पहल गरिनेछ । निजी क्षेत्रबाट विद्युत उत्पादन गर्न चाहने कम्पनिहरुलाई प्रचलित ऐन नियम विपरित नहुने गरी संचालनको अनुमति तथा स्वीकृतिको लागि सिफारिस गरिनेछ । कुस्मीसेरा बजारमा सौर्य वत्ति जडान कार्य यसै वर्ष सम्पन्न गरिनेछ र आगामी वर्षमा समेत प्राप्त श्रोतको आधारमा नगरका अन्य बजार केन्द्रहरुमा विस्तार गरिनेछ । यस कार्यका लागि वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रसँग समन्वय गरिनेछ ।

७. संचार :-

नगरका सवै वडाका वस्ती, टोल र संस्थाहरुमा सरल र सस्तो रुपमा सहज पहुंच भएको संचार सेवा पुराउन सरकारी तथा निजी क्षेत्रका सवै सेवा प्रदायक संस्थासँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ । नगरपालिकाका वडा केन्द्रहरुमा केवुल नेटवर्क र अप्टिकल फाईबर जडान गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ । नगरको एक मात्र शुभेच्छा एफएमको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धिमा सहयोग पुऱ्याईनेछ ।

वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन :

१. वन तथा भूसंरक्षण :-

नगरक्षेत्र भित्र रहेका सवै सरकारी, निजी, सामुदायिक वनहरुमा वृक्षारोपण गर्ने, वनलाई व्यक्ति तथा समूहको आय आर्जनसंग आवद्ध गरी हावापानी र माटो सुहाउदो खेती गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ । पाखोवारी, नाङ्गो र खाली जग्गाहरुमा नगदेवालीको रुपमा रहेका फलफूल तथा जडीवुटी खेती गर्न कृषकलाई आर्कषित गरिनेछ । वनक्षेत्रबाट हुने अवैध चोरी निकासीलाई निरुत्साहित गरिनेछ । वनक्षेत्रलाई उद्योगसँग आवद्ध गरी घरेलु तथा साना उद्योग संचालनमा जोड दिईनेछ । घना वनजंगल क्षेत्र भएका पुराना गाउँ लगायतका अन्य स्थानमा पशुपक्षि संरक्षण क्षेत्रको रुपमा विकास गर्नका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ । यस ठेउलेखोला, टिमुरेखोला, चौरीखोला, लौवाखोला, तथा कालिगण्डकी जलाधार क्षेत्रको जैविक विविधताको संरक्षण गर्न सरोकारवाला निकायसँगको सहकार्यमा संरक्षणका कार्यहरु गरिनेछ । जलवायु परिवर्तनले पारेका असर र प्रभावबारे जनचेतनामुलक कार्यक्रम र जलवायु अनुकुलनका क्रियाकलापहरु संचालन गरिनेछ ।

वातावरण संरक्षण र कृषिलाई प्रवर्द्धन गर्न डालेघाँस नर्सरी स्थापना गर्दै लगिनेछ । जल उत्पन्नप्रकोप नियन्त्रण र विपदको व्यवस्थापन गर्न नगरपालिकास्तरमा एक विपद व्यवस्थापन कोष स्थापना गरिनेछ । विपद, जोखिम न्यूनिकरणमा सहयोग पुराउन आवश्यक तालिम, सेमिनार, गोष्ठी संचालन गरिनेछ । विभिन्न संचार माध्यमबाट सन्देशमुलक सूचनाहरु प्रवाह गरिनेछ । जैमिनी नगर क्षेत्रभित्र रहेका पौराणिक पोखरी संरक्षण, वर पिपल चौतारी संरक्षण, वरपिपल रोप्ने कार्यलाई प्रश्रय दिने, विश्राम स्थल निर्माण गर्न अभिप्रेरित गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । सवै वडा, टोल, वस्तीहरु सफा र सुन्दर बनाउने अभियानमा जुट्ने नगरवासीहरुलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । यस कार्यलाई प्रतिष्पर्धी बनाई पुरस्कृत गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

२. फोहरमैला व्यवस्थापन :-

सुन्दर नगरको पहिचान नै उचित फोहरमैला व्यवस्थापनमा भर पर्दछ । जैमिनी नगर क्षेत्र कुस्मीसेराबाट उत्पन्न हुने फोहरलाई व्यवस्थापन गर्दै जैमिनी १ कोपचे क्षेत्रमा ल्याण्डफिल साईट निर्माण गर्न प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ । निकट भविष्यमा यसको लागत अनुमान तयार गरी ल्याण्डफिल साईट निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ । नगरका अन्य वडाहरुमा समेत फोहरको मात्रा र आवश्यकता हेरी उचित व्यवस्थापनका कार्यहरु गर्ने कार्य अगाडि वढाईनेछ । कुहिने फोहर र नकुहिने फोहर व्यवस्थापन सम्बन्धी सरसफाई शिक्षाका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ । सफा, स्वच्छ र हरियाली प्रवर्द्धनकालागि जैमिनीका सार्वजनिक स्थलहरुमा शहरी सौन्दर्य अभिवृद्धि गर्ने क्रियाकलापहरु संचालन गरिनेछ ।

सुशासन तथा संस्थागत विकास

हामी सबै जनप्रतिनिधिहरुको ध्यान जैमिनी नगरको निर्माणमा केन्द्रीत छ । अल्पकालिन र दीर्घकालिन योजनाको निर्माण तथा आवश्यक ऐन, नियम, कार्यविधि र निर्देशिकाहरु तर्जुमा गरी नगरपालिकाको कार्यलाई व्यवस्थित बनाईनेछ । नगर क्षेत्रको सम्पूर्ण विवरण खुल्ने गरी नगर वस्तुगत विवरण (प्रोफाईल) र नगर सडक गुरुयोजना बनाईने कार्य तुरुन्त प्रारम्भ गरिनेछ ।

एकल तथा साभ्का अधिकारको सूचिमा रहेका नगरपालिकाको क्षेत्राधिकार भित्र पर्ने कर तथा राजस्वका क्षेत्रहरुलाई व्यवस्थित र वैज्ञानिक ढंगले करको दायरामा आवद्ध गर्दै लगिनेछ । सम्पत्ति करलाई २०७६ देखि अनिवार्य कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ र स्वऐच्छिक रुपमा कर तिर्ने बानीको विकास गर्न करदाता शिक्षा र सम्मानका कार्यक्रमहरु लागु गरिनेछ । सेवा प्रवाहलाई चुस्त र दुरुस्त बनाउन सेवाग्राहीको पहुँचलाई सरल र सहज बनाउन, सूचना प्रवाह, सूचना प्रविधिको प्रयोग, सेवाग्राही मैत्री संरचना, गुनासो व्यवस्थापन, नागरिक वडापत्र, काम कर्तव्य प्रति जनउत्तरदायी जनप्रतिनिधि र कर्मचारीतन्त्रको विकास गर्दै सुशासनको प्रत्याभूति दिईनेछ ।

कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिहरुको आचार संहिता बनाई कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ । भ्रष्टाचार गर्ने र गराउने दुवैलाई कानूनको दायरामा ल्याई शुन्य सहशीलताको नीति अवलम्बन गरिनेछ । गलत कार्य रोक्न सूचना दिनेलाई साक्षि संरक्षणको नीति अवलम्बन गरिनेछ । नगरपालिकाको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गरी कर्मचारीहरुको उपयुक्त संख्या र जिम्मेवारी प्रदान गरिनेछ ।

योजना बन्ने तर समयमै नहुने प्रवृत्तिको अन्त्य गरिनेछ । योजना कार्यान्वयनका लागि वार्षिक कार्ययोजना बनाई नतिजा प्राप्तिलाई सुनिश्चित गरिनेछ । नीति तर्जुमादेखि कार्यान्वयन सम्मका सबै चरणलाई पारदर्शी, जवाफदेही र पुर्वानुमान योग्य बनाईनेछ । अनुगमन र मुल्याङ्कनलाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ । नगर तथा वडास्तरीय अनुगमन समिति र विषयगत समितिहरुको भूमिकालाई अभै क्रियाशिल बनाईनेछ । यसै वर्षदेखि शुरु गरिएको स्वीकृत योजना तथा कार्यक्रमहरु आर्थिक वर्षको जेष्ठ मसान्त भित्रै सम्पन्न गरिसक्ने नीति आगामी वर्ष अभै प्रभावकारी बनाईनेछ । कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिको क्षमता अभिवृद्धि गर्न तालिम तथा अध्ययन भ्रमणका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछन । नागरिकहरुलाई सहज र सरलरुपमा न्याय प्रदान गर्न गठित न्यायिक समितिलाई साधन, स्रोत सहित आवश्यक तालिमको व्यवस्था मिलाईनेछ । न्याय सम्पादन प्रकृत्यालाई सरलीकृत गरिनेछ ।

प्रत्येक वडा कार्यालयलाई पूर्वाधार सम्पन्न बनाई सेवाप्रवाहलाई व्यवस्थित बनाईनेछ । वडास्तरसम्म ईमेल, इन्टरनेटको सुविधा सहज बनाईनेछ । सामाजिक न्याय, सामाजिक समानता, उपलब्ध स्रोत साधनको प्रभावकारी वितरण, विकासको न्यायोचित वितरण, सामाजिक सुरक्षा जस्ता विषयमा विशेष ध्यान दिई

कार्यक्रमहरु निर्धारण र सन्चालन गरिनेछ । चालु खर्चको न्यूनीकरण गर्दै पुजिगत खर्चको बढोत्तरी गर्ने, खर्चको प्रभावकारीता र प्रतिफल बढाउने, राजस्वका स्रोतहरु बढाउने, राजस्वको प्रभावकारी परिचालन गर्ने दिशामा अधि बढिनेछ । “समृद्ध जैमिनी सुखी जैमिनी”नगरवासीको दीर्घकालिन उद्देश्य प्राप्त गर्ने अठोटलाई आत्मसाथ गर्दै अगाडि बढिनेछ ।

सामाजिक सुरक्षा भत्तालाई वैकिड प्रणालीबाट वितरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिदै असक्षमहरुको घरदैलोमा रकम वितरण गर्न वैकहरुलाई शाखा रहित बैकिड प्रणाली अपनाउन अनुरोध गरिनेछ ।

जैमिनी नगरपालिकालाई प्राप्त हुने सशर्त तर्फको कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा कार्यपालिकामा छलफल गरिनेछ । वडा कार्यालयहरुमा कार्यालय सहयोगी कर्मचारीहरुको व्यवस्थापन गरिनेछ । कतिपय वडामा कार्यरत साविकका प्राविधिक सहायकहरुको सेवा र पारिश्रमिकमा एकरूपता ल्याउन आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।

सार्वजनिक प्रशासन सन्त्यन्त्रलाई चुस्त, दुरुस्त, सेवाग्राहीमैत्री, सुशासनयुक्त, सक्षम, प्रविधिमैत्री बनाउदै कार्यसम्पादन करारको अवधारणालाई लागु गरिनेछ । सेवाप्रवाहलाई सहज रुपमा नागरिक मैत्री बनाउन र सुशासनलाई प्रवर्द्धन गर्न नागरिक वडापत्र, सार्वजनिक सुनुवाई, मिडिया परिचालन, गुनासो व्यवस्थापन जस्ता कार्यलाई व्यवस्थित रुपमा सन्चालन गरिने छ र सबै योजना तथा कार्यक्रमलाई व्यवस्थित र पारदर्शी ढंगबाट दीगोरुपमा सन्चालन गर्न उपभोक्ता समितिको क्षमता अभिवृद्धि गर्दै लगिने छ । सूचना प्रणालीलाई व्यवस्थित गरिनेछ । संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण गरी आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

अन्तर सम्बन्धित क्षेत्र

१. निर्माण सम्पन्न भएका भौतिक पूर्वाधारहरुको मर्मत संभार गर्न, अधुरा योजनाहरु पुरा गर्न र उपभोक्ताहरुको सहभागितामा ससाना फुटकर तथा वार्षिक योजनामा नसमेटिएका अति आवश्यक योजना संचालन गर्ने उद्देश्यले यस वर्ष “समग्र समानुपातिक निरन्तर विकास कार्यक्रम”लाई निरन्तरता दिईएको छ । यस कार्यक्रमको संचालनको लागि उपभोक्ताहरुको साभेदारीमा २५% सहभागिता रहने गरी एक “उपभोक्ता साभेदारी कार्यक्रम कोष” स्थापना गरिनेछ ।
२. जैमिनी नगरक्षेत्र भित्र घरवारविहिन भनी पहिचान भएका र हुने समेत परिवारलाई ध्यानमा राखि शुरु गरिएको “घरवार विहिनहरुको लागि आवास कार्यक्रम”लाई पुरा नहुंदा सम्म निरन्तरता दिइनेछ ।
३. बसाई सराई र आप्रवासन जैमिनी नगरपालिकाको लागि चुनौतिको विषय बनेको छ । नगरवासीलाई आफ्नो थाकथलोमा बसाईराख्न आवश्यक पर्ने भौतिक पूर्वाधार, शिक्षा, स्वास्थ्य, सुरक्षाको प्रत्याभूति गर्न सरोकारवाला निकायहरुको पहलमा आवश्यक कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ । “हाम्रो गाउँ, हाम्रो नगर” भन्ने वाक्यांशलाई अनुभूत हुने गरी विभिन्न सन्देशमुलक कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ । नगरक्षेत्रबाट देश भित्र र बाहिर रहनु भएका सबै नागरिकहरुलाई यस क्षेत्रको विकासमा लगानी गर्ने र रमाउने वातावरण सृजना गर्न पहल गरिनेछ । श्रम तथा रोगजार मन्त्रालयको सहयोगमा सुरक्षित आप्रवासन परियोजना संचालन गरिनेछ । जसबाट वैदेशिक रोजगारलाई व्यवस्थित गर्न, कमाईलाई उत्पादकत्वसँग जोड्न, वैदेशिक रोजगारले सृजना गरेको सामाजिक विकृति र विसंगतिलाई न्यूनीकरण गर्न सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ ।
४. चालु वर्षबाट शुरु गरिएको प्रधानमन्त्री रोगजागर कार्यक्रमलाई वेरोजगार सूचिमा सूचिकृत भएका व्यक्तिहरुको सीप र क्षमतालाई अधिकतम परिचालन गर्दै प्रभावकारी कार्यान्वयनमा जोड दिईनेछ ।

५. जैमिनी नगरको विकासको लागि सरकारी तथा गैरसरकारी निकायका साभेदार संस्थाहरूसँग सहकार्य गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ । खानेपानी तथा सरसफाई कार्यक्रम संचालनका लागि नेपाल स्वास्थ्यका लागि पानी(नेवा)सँग सम्भौता गरी अगाडि बढाइएका योजनालाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
६. नगरपालिकाको श्रोत साधनलाई मध्यनजर गरी आवश्यकता अनुसार संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, स्थानीय पूर्वाधार विकास साभेदारी कार्यक्रममा सहकार्य गर्दै अगाडि जाने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

नगर स्थित सबै जैमिनी नगरबासी जनताका आवश्यकता र चाहनाहरु असिमित छन । सिमित स्रोत र साधनले सबै आवश्यकताहरु पुरा गर्न सम्भव छैन । तथापि सबै वर्ग, क्षेत्र, लिंग, जातजाती, भौगोलिक अवस्था, आवश्यकता र वास्तविकताको पहिचान गरी प्राथमिकताको आधारमा समावेशी र सन्तुलित विकासमा जोड दिने गरी आगामी आ.व. २०७६/७७ को बजेट, नीति तथा कार्यक्रम अगाडी बढाउने नीति लिईएको छ ।

अन्तमा जैमिनी नगरपालिकालाई विकास र समृद्धिको यात्रातर्फ अग्रसर गराउन योगदान पुऱ्याउनु हुने राजनैतिक दलहरु प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । जैमिनीको समस्त आर्थिक, सामाजिक विकासमा आ-आफ्नो क्षेत्रबाट भूमिका निर्वाह गर्ने राष्ट्रसेवक कर्मचारी, सुरक्षाकर्मी, निजी तथा सहकारी क्षेत्र, नागरिक समाज बुद्धिजीवि आम सञ्चार जगत तथा सम्पूर्ण जैमिनीवासीलाई धन्यवाद दिन्छु । साथै जैमिनीको विकास प्रयासमा सहयोग पुऱ्याउने राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्था तथा जैमिनी विकासका साभेदारहरुलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

धन्यवाद ।